

Stockholms stadsbyggnadsnämnd
Stadsbyggnadskontoret
Administrativa avdelningen
Att Börje Kvist
Box 8314
104 20 STOCKHOLM

Stockholm 2006-02-06

Angående ramavtal arkitektuppdrag, upphandling 5/2005, diariernr 2005-19629-50

Sveriges Arkitekter har efter påpekanden från flera medlemmar tagit del av de administrativa föreskrifterna avseende rubricerad anbudsfrågan. Efter genomläsning av underlaget får Sveriges Arkitekter lämna följande synpunkter på innehållet i de administrativa föreskrifterna.

Upphandlingen genomförs som en öppen upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Under punkten U5.3 regleras förutsättningarna för utvärdering av "vinnande anbud". Beställaren avgör hur många av de bästa, enligt rangordning som skall erbjudas ramavtal. Vinnande anbud definieras som de anbud som uppfyller krav enligt förfrågningsunderlaget och som bedömts som de ekonomiskt mest fördelaktiga anbuden enligt redovisad "modell för anbudsutvärdering".

Anbudsgivares förmåga bedöms och poängsätts enligt punkten U5.312 och anbudspriset beräknas enligt en viktningsmodell av angivna timpriser enligt punkten U5.313. Ett jämförelsetal tas fram genom att det beräknade anbudspriset justeras enligt under punkten U5.314 angiven formel i proportion till bedömd förmåga.

Den angivna formeln innebär svårigheter för en anbudsgivare att skapa sig en bild av möjligheterna att kunna lägga ett konkurrenskraftigt anbud. LOU innehåller i 1 kap 4 § en huvudregel om affärsmässighet. Regeringsrätten har i ett avgörande (RÅ 2002 ref 50) uttalat att i det uppställda kravet på affärsmässighet får anses ligga att ett förfrågningsunderlag skall vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell skall vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, d v s att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Detta följer också av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens. I de administrativa föreskrifterna redovisad utvärderingen av anbud kan inte anses uppfylla kravet på förutsebarhet.

Ovan angivna formel för utvärdering av anbuderna är knappast ägnad att underlätta valet av leverantör. Den materiella exercisen ger intryck av att förvaltningen saknar förmåga att göra självständiga bedömningar av anbudsgivarens kapacitet och förmåga.

Under punkten A 2.4 anges att ritningar skall redovisas i AutoCad enligt Beställarens Riktlinjer CAD hantering. Enligt LOU 1 kap 16 § får inte den tekniska beskrivningen av föremålet för upphandlingen i förfrågningsunderlaget hänvisa till en särskild vara eller process på ett sådant sätt att vissa företag gynnas eller missgynnas. Denna regel kan sägas vara ett utslag för icke-diskrimineringsprincipen, enligt huvudregeln i LOU 1 kap 4 §. Om den upphandlande enheten inte klarar att beskriva föremålet för upphandlingen eller processen i generella termer i förfrågningsunderlaget finns en möjlighet att hänvisa till visst märke, fabrikat eller ursprung. För att en sådan hänvisning likväl skall kunna uppfylla grundläggande krav på icke-diskriminering skall en hänvisning utformas så att även likvärdiga varor och processer kan komma ifråga. Detta krav uppfylls genom att den upphandlande enheten efter en hänvisning till ett visst märke m m lägger till de två orden "eller likvärdig". Det uppställda kravet om redovisning i enbart programverktyget AutoCad står således i strid med LOU:s regler.

Konsultens ansvar regleras under punkten A6 och under A6.1 stadgas att det enskilda uppdraget är avslutat "då allt avtalat material är levererat och beställaren är nöjd och därvid börjar ansvarstiden". Tidpunkten då ett uppdrag är slutfört är viktig att fastställa eftersom konsultens tioåriga ansvarstid enligt ABK 96 börjar löpa vid samma tidpunkt. Enligt ABK 96 § 5.5 är huvudregeln att uppdraget är slutfört när uppdragsresultatet har redovisats på det sätt parterna kommit överens om. Att ensidigt i ett ramavtal ställa upp ett ensidigt, generellt, omotiverat villkor för ansvarstidens början kan inte anses befogat. En anbudsgivare kan inte på något sätt i ett ramavtalsanbud förutse när en framtida beställare är nöjd. Projekten och dess villkor är inte specificerade och den som lämnar anbud på ramavtalet kan inte överblicka konsekvenserna av ett sådant ensidigt villkor.

Slutligen framgår under rubriken "Nyttjanderätt och äganderätt" under punkten A 7 att beställaren med ändring av ABK 96 § 7 äger rätt att fritt nyttja och överlåta uppdragsresultatet samt att samtliga originalhandlingar inklusive datamedia skall vara beställarens egendom. Att vid upphandling av ramavtal göra generella omotiverade avsteg från ABK 96 kan inte anses befogat. En sådan särskrivning kan eventuellt vara befogad i ett specifikt uppdrag i samband med avrop, men aldrig i en ramavtalsupphandling i vilken projekten och dess villkor inte är specificerade. Den som lämnar anbud på ramavtalet kan inte överblicka de framtida konsekvenserna.

ABK 96 är ett av arkitekt- och teknikkonsultbranschens viktigaste dokument, som innehåller de grundläggande avtalsvillkor under vilka företagen producerar och tillhandahåller sina tjänster. Som branschens standardavtal uttrycker ABK de regler och samarbetsformer som konsult- och beställarsidan ansett bör gälla för uppdrag inom arkitekt- och teknisk konsultverksamhet. Enligt ABK 96 § 7.1 har beställaren rätt att använda resultatet av uppdraget för avtalat ändamål. Användning därutöver av inom uppdraget upprättade handlingar eller motsvarande media förutsätter medgivande av konsulten.

Med hänvisning till den bristande förutsebarheten avseende utvärderingen av anbud och avsteget från icke-diskriminering när det gäller kravet på programverktyg bör upphandlingen göras om. Vidare bör de ovan angivna generella, omotiverade

avstegen från ABK 96 beträffande ansvarstidens början samt nyttjande- och äganderätt annulleras.

Med vänlig hälsning
Sveriges Arkitekter

Rita Georgiadis
Förbundsjurist